

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๓)

ครูผู้สอน ครูฟาริเดาะห์ เบญญากาจ

ครูรุ่งพิรุณ เขื่อนรอบ

งานศิลป์เรียงความ (๓)

กิจกรรม

ทบทวนความรู้
เรื่อง เรียงความ

ทบทวนความรู้ เรื่อง เรียงความ

เรียงความมีความหมายว่า ?

ส่วนประกอบของเรียงความ ?

คำถามชวนคิด

เรียงความ หมายถึง

เรียงความ หมายถึง

หมายถึง การนำถ้อยคำมาเรียงร้อยเป็นเรื่องราว
ที่แสดงถึงความคิด ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะของผู้เขียนที่ต้องการถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน

คำถามชวนคิด

เรียงความประกอบ
ด้วยส่วนสำคัญที่ส่วน

ส่วนประกอบของเรียงความ

คำนำ

เนื้อเรื่อง

สรุป

ส่วนประกอบของเรียงความ

คำนำ

เนื้อหาประเด็นที่ ๑

เนื้อหาประเด็นที่ ๒

เนื้อเรื่อง

สรุป

กิจกรรม

ศึกษาใบความรู้
เรื่อง การเขียนเรียงความ

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน
๒. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
๓. นักเรียนสรุปองค์ความรู้จากใบความรู้

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เรียงถ้อยร้อยอักษร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๓)
 วิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรียงความ

เรียงความ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

การตั้งชื่อเรื่อง

การเขียนเรียงความที่กำหนดหัวข้อหรือชื่อเรื่องมาให้ เรื่องที่แต่งต้องมีเนื้อความตรงตามชื่อเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องมีความสำคัญมาก ชื่อจะต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ควรใช้คำที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน หากกำหนดให้ผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องเอง ผู้เขียนต้องหาจุดเด่นของเรื่องมาตั้งชื่อเลือกสรรคำที่มีความหมายครอบคลุมประเด็นที่เสนอให้มากที่สุด เราอาจเขียนจนจบเรื่องแล้ว จึงคิดตั้งชื่อเรื่องก็ได้

การตั้งจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของเรื่อง ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายรอง ผู้เขียนต้องตั้งจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนเพราะจุดมุ่งหมายสัมพันธ์กับการดำเนินเรื่อง ภาษาที่ใช้เน้นจุดมุ่งหมายต้องไม่เกินจริง และควรสอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่าน ผู้เขียนอาจต้องพิจารณาว่า ผู้อ่านมีการศึกษาในระดับใด เป็นเพศและวัยอะไร เช่น เขียนเพื่อให้ความรู้ ก็ต้องใช้ภาษาให้กระชับชัดเจน เขียนเพื่อความเพลิดเพลิน ก็อาจใช้สำนวนภาษาที่ไม่เป็นวิชาการมากนัก เช่น หากจะเขียนเรียงความเรื่องความรับผิดชอบ อาจตั้งจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายรอง ดังนี้

จุดมุ่งหมายหลัก

เพื่อให้โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเป็นผู้มีความรับผิดชอบ

จุดมุ่งหมายรอง

เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ

เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า หน้าที่

เพื่ออธิบายหน้าที่ของคนไทย คือ การเป็นพลเมืองดี

เพื่อยกตัวอย่างความรับผิดชอบที่นักเรียนควรมี

เพื่อชี้ให้เห็นผลดีของการมีความรับผิดชอบและผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ

ใบความรู้

เรื่อง

“การเขียนเรียงความ”

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

การกำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ
เมื่อผู้เขียนได้ตั้งจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนควรกำหนดขอบข่ายของเรื่องให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของเรื่อง และความยาวของเรื่องที่ต้องการ แล้วรวบรวมเรื่องราวหรือข้อมูลที่อยู่ในขอบข่ายและสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเขียนนั้น

การวางโครงเรื่อง
ผู้เขียนต้องจัดลำดับความคิด โดยอาศัยจุดมุ่งหมายหลัก จุดมุ่งหมายรอง และข้อมูลเนื้อหาที่รวบรวมได้ มาเป็นแนวในการเขียน การวางโครงเรื่องเป็นขั้นตอนที่ทำต่อจากการรวบรวมและจัดเรียงลำดับความคิด โครงเรื่องอาจจัดตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง จัดตามเหตุผล คือ จัดเรียงความคิดส่วนที่เป็นเหตุ และเป็นผล จัดตามความสำคัญ เช่น จากสิ่งที่สำคัญน้อยไปหาสิ่งที่สำคัญมาก หรือจากสิ่งที่สำคัญมากไปหาสิ่งที่สำคัญน้อย เป็นต้น ดังเช่น เรื่องความเรียงความรับผิดชอบ อาจรวบรวมความคิดแล้วจัดเป็นแผนผังความคิด ได้ดังนี้

ตัวอย่างการวางโครงเรื่องของเรียงความ

เรื่อง ความรับผิดชอบ

๑. คำนำ ความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ
๒. เนื้อเรื่อง
 - ๒.๑ ขอบข่ายความรับผิดชอบ
 - ๒.๑.๑ ความรับผิดชอบต่อตนเอง
 - ๒.๑.๒ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว
 - ๒.๑.๓ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
 - ๒.๑.๔ ความรับผิดชอบต่อสังคม
 - ๒.๒ ผลดีของการมีความรับผิดชอบ
 - ๒.๓ ผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ
๓. สรุป การชักชวนให้สร้างนิสัยรับผิดชอบ

จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หน้า ๑๕๗-๑๖๐

ใบความรู้

เรื่อง

“การเขียนเรียงความ”

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบความรู้

เรื่อง “การเขียนเรียงความ”

เรียงความ

เรียงความ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

การตั้งชื่อเรื่อง

การเขียนเรียงความที่กำหนดหัวข้อหรือชื่อเรื่องมาให้ เรื่องที่แต่งต้องมีเนื้อความตรงตามชื่อเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องมีความสำคัญมาก ชื่อจะต้องสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ควรใช้คำที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน หากกำหนดให้ผู้เขียนตั้งชื่อเรื่องเอง ผู้เขียนต้องหาจุดเด่นของเรื่องมาตั้งชื่อเลือกสรรคำที่มีความหมายครอบคลุมประเด็นที่เสนอให้มากที่สุด เราอาจเขียนจนจบเรื่องแล้ว จึงคิดตั้งชื่อเรื่องก็ได้

การตั้งจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของเรื่อง ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายรอง ผู้เขียนต้องตั้งจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนเพราะจุดมุ่งหมายย่อมสัมพันธ์กับการดำเนินเรื่อง ภาษาที่ใช้เน้นจุดมุ่งหมายต้องไม่เกินจริง และควรสอดคล้องกับความสนใจของผู้อ่าน ผู้เขียนอาจต้องพิจารณาว่า ผู้อ่านมีการศึกษาในระดับใด เป็นเพศและวัยอะไร เช่น เขียนเพื่อให้ความรู้ ก็ต้องใช้ภาษาให้กระชับชัดเจน เขียนเพื่อความเพลิดเพลิน ก็อาจใช้สำนวนภาษาที่ไม่เป็นวิชาการมากนัก เช่น หากจะเขียนเรียงความเรื่องความรับผิดชอบ อาจตั้งจุดมุ่งหมายหลักและจุดมุ่งหมายรอง ดังนี้

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบความรู้

เรื่อง “การเขียนเรียงความ”

จุดมุ่งหมายหลัก

เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเป็นผู้มีความรับผิดชอบ

จุดมุ่งหมายรอง

เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ

เพื่ออธิบายความหมายของคำว่า หน้าที่

เพื่ออธิบายหน้าที่ของคนไทย คือ การเป็นพลเมืองดี

เพื่อยกตัวอย่างความรับผิดชอบที่นักเรียนควรมี

เพื่อชี้ให้เห็นผลดีของการมีความรับผิดชอบและผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ

ใบความรู้

เรื่อง “การเขียนเรียงความ”

การกำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ

เมื่อผู้เขียนได้ตั้งจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะเขียนแล้ว ผู้เขียนควรกำหนดขอบข่ายของเรื่องให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของเรื่อง และความยาวของเรื่องที่ต้องการ แล้วรวบรวมเรื่องราวหรือข้อมูลที่อยู่ในขอบข่ายและสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเขียนนั้น

การวางโครงเรื่อง

ผู้เขียนต้องจัดลำดับความคิด โดยอาศัยจุดมุ่งหมายหลัก จุดมุ่งหมายรอง และข้อมูลเนื้อหาที่รวบรวมได้ มาเป็นแนวในการเขียน การวางโครงเรื่องเป็นขั้นตอนที่ทำต่อจากการรวบรวมและจัดเรียงลำดับความคิด โครงเรื่องอาจจัดตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง จัดตามเหตุผล คือ จัดเรียงความคิดส่วนที่เป็นเหตุ และเป็นผล จัดตามความสำคัญ เช่น จากสิ่งสำคัญน้อยไปหาสิ่งสำคัญมาก หรือจากสิ่งสำคัญมากไปหาสิ่งสำคัญน้อย เป็นต้น ดังเช่น เรียงความเรื่องความรับผิดชอบ อาจรวบรวมความคิดแล้วจัดเป็นแผนผังความคิด ได้ดังนี้

ใบความรู้

เรื่อง “การเขียนเรียงความ”

ตัวอย่างการวางโครงเรื่องของเรียงความ

เรื่อง ความรับผิดชอบ

๑. คำนำ ความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ
๒. เนื้อเรื่อง
 - ๒.๑ ขอบข่ายความรับผิดชอบ
 - ๒.๑.๑ ความรับผิดชอบต่อตนเอง
 - ๒.๑.๒ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว
 - ๒.๑.๓ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
 - ๒.๑.๔ ความรับผิดชอบต่อสังคม
 - ๒.๒ ผลดีของการมีความรับผิดชอบ
 - ๒.๓ ผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ
๓. สรุป การชักชวนให้สร้างนิสัยรับผิดชอบ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

อภิปรายความ
รู้

เรื่อง การเขียนเรียงความ

คำถามชวนคิด

การเขียนเรียงความ
มีกลวิธีการเขียนอย่างไร

กลวิธีการเขียนเรียงความ

การตั้งชื่อเรื่อง

ตัวอย่าง ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก

ถุงผ้ารักษ์โลก

กลวิธีการเขียนเรียงความ

การตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งจุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายหลัก

จุดมุ่งหมายรอง

กลวิธีการเขียนเรียงความ

การกำหนดขอบข่ายของเรื่อง

การวางโครงเรื่อง

การลงมือเขียน

กิจกรรม

วางโครงเรื่องเรียงความ
ก่อนลงมือเขียน

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนโครงเรื่องของเรียงความจากใบงาน “การวางโครงเรื่องเรียงความ”

ใบงานเรื่อง การวางโครงเรื่องเรียงความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เรียงถ้อยร้อยอักษร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง งามศิลป์เรียงความ (๓)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนโครงเรื่องของเรียงความ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ “ภาษาไทย”

ชื่อเรื่อง

.....

จุดมุ่งหมาย

.....

คำนำ

.....

เนื้อเรื่อง

ประเด็นที่ ๑
 ประเด็นที่ ๒
 ประเด็นที่ ๓
 ประเด็นที่ ๔

สรุป

.....

กิจกรรมใบงาน

เรื่อง

“การวางโครงเรื่องเรียงความ”

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรม

วางแผนเรื่องเรียงความ
เกี่ยวกับ “ภาษาไทย”

กิจกรรมนำเสนอ

โครงเรื่องเรียงความเกี่ยวกับ “ภาษาไทย”

คำถามชวนคิด

การวางโครงเรื่องเรียงความ
ก่อนลงมือเขียน มีประโยชน์อย่างไร

สรุปความรู้

เรียงความเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่เรียบเรียง
ขึ้นตามหัวข้อที่กำหนดตามประเภทของเรียงความ
โดยใช้ศิลปะทางภาษาถ่ายทอดความรู้ ความคิด
และความรู้สึกต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบหลัก ๓ ส่วน
คือ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป

สรุปความรู้

การวางโครงเรื่อง คือ การลำดับความคิดโดยอาศัยจุดมุ่งหมายหลัก จุดมุ่งหมายรอง และข้อมูลเนื้อหาที่รวบรวมได้มาเป็นแนวในการเขียนเรียงความ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

งามศิลป์เรียงความ (๕)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำ
๓. ใบงาน เรื่อง การเขียนคำนำ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

